

STUDIJŲ MODULIO APRAŠAS

Kodas	Apimtis kreditais	Institucija	Fakultetas	Katedra/Institutas
	5	KU	Humanitarinių ir socialinių mokslų fakultetas	Pedagogikos katedra
		VU	Šiaulių akademija	Edukologijos institutas
		VU	Filosofijos fakultetas	Ugdymo mokslų institutas

Studijų dalyko pavadinimas lietuvių kalba

Edukologijos kokybinių tyrimų metodologija

Studijų dalyko pavadinimas anglų kalba

Qualitative Research Methodology in Education Sciences

Anotacija lietuvių kalba (iki 500 simbolių)

Studijų dalykas padės plėtoti doktorantų supratimą apie kokybinių tyrimų filosofinius pamatus, paradigmas ir strategijas bei atlikimo įvairovę, o taip pat ugdyti kompetencijas, būtinas projektuojant ir vykdant kokybinį tyrimą pasirinktos metodologijos rėmuose. Studijos pirmiausia fokusuojasi į edukologijos kokybinių tyrimų filosofinių pagrindų, raidos, etikos ir politikos, šiuolaikinių tendencijų nagrinėjimą. Po to didelis dėmesys skiriamas įvairiapusei pagrindinių kokybinių metodologijų apžvalgai: fenomenologinės, etnografinės, naratyvinės, grindžiamajai teorijai, veiklos ir atvejų tyrimams. Gilinantis į kiekvieną metodologiją kreipiamas dėmesys į pagrindinius požymius ir jų raiškos įvairovę. Apžvelgiamos ir kitos metodologijos, priegigos ir paradigmos, kaip, pvz., menais grįsti, multimodaliniai tyrimai, Queer teorijos, postkokybiniai tyrimai. Doktorantams sudaroma galimybė praplėtus metodologinį kokybinių tyrimų akiratį pasirinkti vieną iš metodologijų, ją pagilintai studijuoti ir šių studijų dėka projektuoti tyrimą.

Anotacija anglų kalba (iki 500 simbolių)

The study subject will help to develop doctoral students' understanding of the philosophical basics, paradigms, and strategies of qualitative research, also the variety of performance, as well as developing the competencies necessary for designing and conducting qualitative research within the framework of the chosen methodology. The studies primarily focus on the analysis of the philosophical foundations, development, ethics and politics, and modern tendencies of qualitative research in educology. After that, a great deal of attention is paid to a comprehensive review of the main qualitative methodologies: phenomenological, ethnographic, narrative, grounded theory, action, and case studies. By going deeper into each methodology, attention is paid to the main features and the diversity of the expression of the particular methodology. Other methodologies, approaches, and paradigms, such as arts-based, multimodal research, Queer theories, and post-qualitative research, are also reviewed. After the broadening of the methodological horizon of qualitative research, Ph.D. students have the opportunity to choose one of the methodologies for in-depth studying, and to design the research thanks to this.

Dalyko tikslas

Plėtoti doktorantų supratimą apie kokybinių tyrimų filosofinius pamatus, paradigmas ir strategijas bei atlikimo įvairovę, ugdyti kompetencijas, būtinas projektuojant ir vykdant kokybinį tyrimą pasirinktos metodologijos rėmuose.

Dalyko turinys: temos ir studijų metodai

Edukologijos kokybinių tyrimų ontologiniai ir epistemologiniai pagrindai. Kokybinių edukacinių tyrimų ištakos ir raida. Dabartinė kokybinių tyrimų situacija. Kokybinių tyrimų etika ir politika.

Grindžiamoji teorija kaip kokybinių tyrimų metodologija. Esminiai metodologijos požymiai ir parametrai: tyrimo klausimai, teorinė atranka, duomenų rinkimas, „viskas yra duomenys“, atmintinės, analizės procedūros,

kategorijos/subkategorijos, substanyvioji teorija, tyrimo rezultatų pateikimas. Grindžiamosios teorijos versijos: klasikinė Glaser versija, Straus ir Corbin versija, konstruktyvistinė Charmaz versija, kitos versijos.

Fenomenologiniai tyrimai. Esminiai metodologijos požymiai ir parametrai: tyrimo klausimai, dalyvių atranka, duomenų rinkimas, fenomenologiniai interviu, fenomenologinių interviu derinimas su kitais duomenų rinkimo būdais, išgyventos patirtys, anekdotai, jų interpretacijos, kategorizavimas, rašymas kaip analizavimas, tyrimų rezultatų pateikimas. Fenomenologinių tyrimų versijos: Van Manen, Dahlberg, Smith, kt.

Etnografiniai tyrimai. Esminiai metodologijos požymiai ir parametrai: tyrimo klausimai, duomenų rinkimas, (etnografinis interviu, stebėjimas dalyvaujant, lauko tyrimų dienoraščiai, kultūrinių ir socialiniai reiškiniai dokumentacija). Kritinė ir postkritinė etnografija. Tinklo etnografija (angl. Netnography). Autoetnografija.

Naratyviniai tyrimai. Naratyvas kaip supratimo būdas: teorijos ir metodai. Įvairių naratyvo žanrų (gyvenimo istorijų, biografijų, autobiografijų, institucinių istorijų, vizualinio naratyvo ir t.t.) naudojimas edukologiniuose tyrimuose. Naratyvas ir tapatumo konstravimas. Istoriniai švietimo tyrimai ir sakytinė istorija. Naratyvinė analizė ir interpretacija.

Atvejo tyrimas (studija) kaip kokybinių tyrimų strategija: pagrindiniai principai ir tipologija. Žvalgomojo, aprašomojo ir aiškinamojo atvejo tyrimų skiriamieji požymiai. Atvejo pasirinkimo technikos ir atrankos kriterijai. Atvejo/-ų identifikavimas ir ribų nustatymas: holistinis ir įterptųjų analizės vienetų. Vieno atvejo tyrimo *versus* daugybinio ar mišraus atvejo metodologiniai sprendimai. Atvejo tyrimo dizaino modeliavimo būdai ir procedūrų seka: instrumentinė atvejo analizė, kolektyvinė ir daugybinių atvejų studija, vidinė atvejo studija. Atvejo tyrimo (studijos) duomenų rinkimo ir analitinės analizės procedūros ir technikos. Vidinis ir išorinis atvejo tyrimo validumo ir patikimumo užtikrinimas. Atvejo tyrimo etikos probleminiai aspektai ir tyrimo kritika.

Veiklos tyrimai. Veiklos tyrimo koncepcija, ištakos ir filosofinės paradigmos. Šiuolaikinių veiklos tyrimų pagrindiniai principai bei charakteristikos: pobūdis ir pagrindiniai skiriamieji aspektai. Veiklos tyrimo konceptualizavimas: metodologinių parametru formuluavimas ir įgyvendinimo eigos numatymas. Veiklos tyrimų tipai ir strategijos: diagnostinis, etnografinis veiklos tyrimas, veiklos tyrimas dalyvaujant, veiklos tyrimas iš vidaus ir kt. Veiklos tyrimo procesas ir jo pagrindiniai ciklai (Lewin'o ir kt. veiklos tyrimo ciklai) Refleksijų modeliai ir jų integracija veiklos tyrimuose. Veiklos tyrimo įgyvendinimo eiga ir procedūros: tyrimo metodologiniai pasirinkimai. Veiklos tyrimo rezultatų prasmės suvokimas ir strategijų tobulinimui kūrimas. Veiklos tyrimų kritika.

Kitos metodologijos, prieigos ir paradigmos. Menais grįsti ir multimodaliniai tyrimai. Queer teorijos, feministinės teorijos, kt. Postkokybiniai tyrimai.

Studijų metodai: *kritinį mąstymą skatinantys, savarankiškų studijų metodai, atvejo studijos, debatai, mokymosi bendradarbiaujant metodai.*

Studijų pasiekimų vertinimas

Studijų pasiekimų vertinimą sudaro:

1. *Tyrimo projektas pagal pasirinktą kokybinių tyrimų metodologiją (40 proc.).*
2. *Disertacijų analizės pagal dėstytojų pateiktus kriterijus (60 proc.)*

Taikoma dešimties balų žinių vertinimo skalė. Egzaminų sesijos metu nustatomas galutinis pažymys: kaupiamojo balo užduotys ir egzaminas vertinami pažymiu padauginant iš atitinkamo svertinio koeficiento, gauti balai susumuojami.

Pagrindinė literatūra

1.	Anfara, V., Mertz, N.T. (2015). <i>Theoretical frameworks in qualitative research</i> . SAGE.
2.	Creswell, J.W. (2013). <i>Qualitative inquiry and research design: Choosing among five approaches</i> . SAGE
3.	Denzin, N.K., Lincoln, Y.S. (eds) (2018). <i>The SAGE Handbook of Qualitative Research</i> . Sage.
4.	Yin, R.K. (2016). <i>Qualitative research from start to finish</i> . London: The Guilford Press

Papildoma literatūra

1.	Baumfield, V. (2013). <i>Action research in education: learning through practitioner enquiry</i> . Los Angeles: SAGE.
----	---

2.	Carspecken, P. F., Walford, G. (2001). <i>Critical Ethnography and Education</i> . Elsevier Science.
3.	Charmaz, K. (2014). <i>Constructing grounded theory: A practical guide through qualitative analysis</i> . Sage.
4.	Clandinin, D. J. (2013). <i>Engaging in Narrative Inquiry</i> . Left Coast Press, Inc.
5.	Fairclough, N. (2013). <i>Critical discourse analysis: The critical study of language</i> . Routledge.
6.	Hayler, M. (2011). <i>Autoethnography, Self-Narrative and Teacher Education</i> . Sense Publishers,
7.	Herr, K. G., & Anderson, G. L. (2015). <i>The action research dissertation: a guide for students and faculty</i> . London: SAGE Publications, Inc.
8.	Kim, J.I. (2016). <i>Understanding Narrative Inquiry: The Crafting and Analysis of Stories as Research</i> . Sage.
9.	Kozinets, V. R. (2010). <i>Netnography: Doing Ethnographic Research Online</i> . Sage.
10.	Yin, R. K. (2014). <i>Case study research: design and methods</i> . Sage.
11.	Rogers, R. (2011). <i>An Introduction to Critical Discourse Analysis in Education</i> (2nd Edition).
12.	Schensul, J.J., LeCompte, M.D. (2013). <i>Essential Ethnographic Methods. A Mixed Methods Approach</i> (2nd Edition). AltaMira Press
13.	Van Manen, M. (2014). <i>Phenomenology of Practice</i> . Left Coast Press, Inc.
14.	Willis, J.W., Edwards, C. (eds.) (2014). <i>Action research: models, methods, and examples</i> . IAP publishing.

Studijų dalyko/modulio rengėjai/dėstytojai

Eil. Nr.	Vardas, pavardė	Institucija	Pedagoginis vardas, mokslo laipsnis	Elektroninio pašto adresas
1	Remigijus Bubnys	VU ŠA	Prof.dr.	remigijus.bubnys@sa.vu.lt
2	Liudmila Rupšienė	KU	Prof.dr.	liudmila.rupsiene@baltcontract.eu
2	Irena Stonkuvienė	VU	Doc.dr.	Irena.stonkuviene@gmail.com

Patvirtinta Edukologijos mokslo doktorantūros komiteto 2022 m. 09 mėn. 16 d. nutarimu Nr. 15600-KT-306